

Ontwikkeling Rollenspel	Manipulerend spel materiaalgericht <i>toevallige symbolische handelingen</i>	Eenvoudige rolgebonden handelingen <i>Symbolische handelingen die herkend worden uit de sociale omgeving</i>	Eenvoudig rollenspel <i>Rollen en eenvoudige spelscenario's</i>	Uitgebreid rollenspel <i>Complexe rollen, geplande scenario's, symbolisch gebruik van materialen</i>	Realistisch rollenspel <i>Vol ontwikkeld en complex rollenspel</i>
Planmatig handelen	Heeft geen plan tijdens spel. Het doen overheerst.	Heeft nog nauwelijks een plan. Kan wel benoemen met welk materiaal het wil spelen en soms wat het daarmee gaat doen.	Plant rollen en handelingen vooraf en tijdens het spel.	Maakt vooraf plannen voor het spelscenario	Maakt plannen voor complex thematisch spel en besteedt meer tijd aan voorbereiding van spelscenario's.
Rollen	Heeft geen rol	Handelt eerst. Koppelt daar al doende of achteraf een rol aan. Houdt zich nog niet aan de regels bij de rol.	Heeft rollen, waarbinnen regels gaan gelden. Wijkt daar soms nog vanaf.	Heeft complexe rollen. Rollen staan in sociale relatie tot elkaar.	Speelt soms meerdere rollen in het spel. Rollen staan in sociale relatie tot elkaar.
Materialen en handelingen (ondersteunend)	Verkent en is gericht op de eigenschappen van materiaal.	Is gericht op de handelingen met materiaal. Speelt met het materiaal.	Kiest materiaal dat specifieke invulling geeft aan de rol.	Gebruikt materiaal symbolisch (met andere betekenis) of doet alsof er materialen zijn.	Speelt ook zonder materialen. Doet alsof. Materialen vervullen een doelbewuste rol in het spel.
Speelduur	Verkent materialen, soms korter, soms langer	Enkele minuten	Spelscenario's van 10 minuten en langer	Langere spelscenario's en over dagdelen verspreid.	Spelscenario's van dagen. Onderbroken spel wordt weer opgepakt.
Taalgebruik	Spreekt weinig, wel speelgeluiden	Beschrijft losse handelingen. Praat hardop tegen zichzelf.	Beschrijft rollen en handelingen	Beschrijft rollen, handelingen en spelscenario's. Gaat in dialoog en gebruikt taal voor rolgebonden handeling.	Beschrijft rollen, handelingen en spelscenario's. Gaat in dialoog en gebruikt (academische) taal voor rolgebonden handeling.
Scenario (spelverhaal of script)	Er is geen spelverhaal. Imitteert handelingen. Kan handelingen van anderen overnemen of eenvoudige aanwijzingen opvolgen.	Speelt een eenvoudig scenario met een beperkt aantal handelingen. Kan met ondersteuning handelingen en rollen opnemen in het spel.	Speelt vertrouwde scenario's helemaal uit. Neemt in het scenario ideeën van anderen over.	Bouwt samen met anderen een spelscenario op. Gaat verder in op eerdere spelervaringen met het scenario. Variatie in scenario's.	Bouwt samen met anderen een (opeenvolging) van spelscenario's op. Gaat verder in op eerdere spelervaringen. Variatie in scenario's door thema's uit verhalen, boeken, de echte wereld enz.